

İSLAM DÜŞÜNCESİNDE YORUMLAR

1) DİN ANLAYIŞI

Din; Allah tarafından peygamberler aracılığı ile insanların dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamak için gönderilen ilahi kurallardır.

İslam dini yaklaşık 23 yılda tamamlanmıştır. Peygamber efendimizin 632 yılında vefatı ile İslam dini tamamlanmış, vahiy kesilmiştir. Bundan sonra din alimleri Kur'an'da olmayan problemleri kendi yorumlarıyla çözmeye çalışmıştır. Bu yorumlar daha sonra sistemleşerek mezhep haline gelmiştir. Din alimlerinin Kur'an'da ve sünnette olmayan konular hakkındaki görüşleri, ayet ve hadisleri yorumlamalarına din anlayışı denir. Bunu dinin kendisiyle karıştırmamak gerekir. Zamanla din ile din anlayışı birbirine karıştırılmış, din anlayışına da din gibi yaklaşılmıştır. Bu yanlış bir uygulamadır. Çünkü din anlayışı insanların yorumuna dayandığı için yanlış olabilir.

DİN	DİN ANLAYIŞI
Kaynağı Allah'tır, Vahye dayanır, Tekdir, Değiştirilemez	İnsanların yorumlarına dayanır Birden çoktur, Değiştirilebilir, Dinin özüne ters düşmemelidir

Din anlayışına bağlı oluşumlar; **Mezhepler, tarikatlar, cemaatler**

Konuyla ilgili kavramlar:

Mezhep : Yol, anlayış, görüş, Bir dinin çeşitli yorum farklılıkları nedeniyle ortaya çıkan kollarından her birine verilen isimdir.
Tarikat : Tasavvufta Allah'a ulaşma ve onu tanıma yollarından her biri olarak tanımlanmıştır.
Fıkıh: İslam dininde ibadetler, evlenme-boşanma, miras, ticaret ve ceza gibi uygulamaya yönelik konuları içine alan ilim dalı.
Kelam: İslam dininde iman esasları, Allah'ın sıfatları, Allah'ın ahirette görülmesi gibi konuları inceleyen ilim dalı,
Tasavvuf: İslam'ın mistik yönü, daha çok insan davranışlarını ve ahlaki konu edinir, nefis terbiyesini hedef alır.

Din Anlayışında yorum farklılıklarının sebepleri

1-İNSAN UNSURU

İnsanların anlayış ve düşünceleri birbirinden farklıdır. İnsanların kabiliyetleri, huyları, ilgileri, ihtiyaç ve beklentileri gibi temel özellikleri birbirinden farklıdır. Mesela aynı resme bakan kişiler, birbirinden farklı duygular hissedebilir, aynı kitabı okuyanlar değişik yorumlar yaparak farklı sonuçlar elde edebilirler.

2- KÜLTÜREL SEBEPLER

İslam dinini yeni benimseyen Müslümanlar dinî konuları anlamada ve yorumlamada önceki din, kültür, örf ve âdetlerinin etkisinden tamamen kurtulamamışlardır. Bu geleneklere dini kisveler giydirilip dualar eklenerek din gibi algılanmıştır. Türbelerin yapılması, türbe ziyaretleri, ölünün 7,40,52 gününde yemek verilmesi.

3-SİYASİ VE SOSYAL SEBEPLER

Devlet gücünü elinde bulunduran yöneticiler kendi görüş ve yorumlarını veya kendisine yakın olan İslam bilginlerinin görüşlerini halka benimsetmeye çalışmışlardır. Emevi halifesi Yezidin Hz. Hüseyin'i şehit emesini kadere bağlama çabaları, Kuran mahlûktur tartışmaları vb. Arkasında siyasi bir güç olan mezhepler varlıklarını sürdürmüştür. Sosyal sebepler ve şehir ve köylerdeki yaşamın din üzerine etki etmesiyle oluşur.

4-COĞRAFİ SEBEPLER

Coğrafi sebeplere bağlı olarak kıyafet, yemek kültürü ve diğer alanlardaki örf ve âdetlerin çeşitlilik arz etmesi İslam düşüncesindeki yorumlar üzerinde de belirgin bir biçimde etkisini göstermiştir. Soğuk bölgelerde yaşayanların giyim kuşamlarının Arabistan'da yaşayanlardan farklı olması gibi..

5- DİNİ METİNLERDEN KAYNAKLANAN SEBEPLER

Kur'an-ı Kerim'de müteşâbih olarak isimlendirilen ve farklı şekillerde anlaşılan ancak Kur'an'ın bütünü göz önünde bulundurulduğunda doğru anlaşılması mümkün olan bazı ifadelerle ilgili yapılan açıklamalar yorum farklılığına zemin hazırlamıştır. Mesela Kur'an'da, "Allah'ın eli" ve "Allah'ın yüzü" gibi ifadeler yer almaktadır. İslam âlimlerinden bazıları bu ifadeleri herhangi bir yoruma tabi tutmadan olduğu gibi anlayarak Allah'ın, insan gibi eli ve yüzü olduğunu ileri sürerken bazı âlimler de bu ifadeleri "Allah'ın kudreti" ve "Allah'ın zatı" şeklinde yorumlamayı tercih etmişlerdir.